

[Bjørn Poulsen]

stenede politiker må indrømme, at vi har gjort vort til, at u-landene ikke i nævneværdig grad har nærmet sig vores levestandard, og for nogle lande er det end ikke lykkedes at ændre deres status i den periode, hvor vi er gået stærkt frem, nemlig i de glade 1960'ere og i starten af 1970'erne.

Der er efter vores mening i høj grad behov for en dybtgående debat om den bistandspolitiske praksis og u-landsbistandens rolle i den danske udenrigspolitik. Der er især to forudsætninger, man må tage i betragtning ved en vurdering af den danske bistandspolitik i dag. For det første kan Danmarks eller de øvrige vestlige landes bistand ikke betragtes eller behandles isoleret. Bistanden må ses og bedømmes i sammenhæng med de samlede politiske, økonomiske, handels- og valutamæssige relationer mellem u-landene og de vestlige lande. Det er det samlede regnskab mellem os og u-landene, der er afgørende for, om vi yder et ægte bidrag til deres sociale og økonomiske udvikling, eller om vi fortsat opbygger vores velstand på deres bekostning.

For det andet må bistandspolitikken også ses i sammenhæng med Danmarks nationale politiske interesser. Det er klart, at Danmark, der både politisk, militært og økonomisk har knyttet sig så tæt til de vestlige alliancer, som tilfældet er, kun modstræbende vil gå med til en fundamental ændring i det herskende politiske og økonomiske verdenssystem, selv om det ensidigt favoriserer de få på de manges bekostning. Der kan højst blive tale om visse tilpasninger og reformer af systemet, så de globale uligheder ikke bliver for grelle eller for farlige.

Der er med andre ord grænser for, hvilken form for bistandspolitik og u-landspolitik i det hele taget man kan forvente gennemført af et borgerligt domineret Danmark, der er fast forankret i det vestlige kapitalistiske system. Kan man ikke se det, er man blind.

De hidtil gældende udviklingsstrategier og bistandsprogrammer har efter SFs mening stort set slået fejl. Trods ikke alt for opmuntrende resultater af FN's første udviklingstiår, 1960'erne, indledtes det andet udviklingstiår, 1970'erne, med en vis optimisme. Stor økonomisk vækst og materiel fremgang i de rige lande ville, mente man, smitte af på de fattige lande og føre til en voksende udviklings-

bistand, der kunne sætte skub i deres udvikling.

Hvordan gik det? Trods en høj økonomisk vækst i de rige lande i tiårets første del faldt deres udviklingsbistand både målt i købekraft og som andel af deres nationalprodukt, og u-landene fik ikke de forbedrede handelsudsigter, man havde stillet dem i udsigt.

Det kan allerede nu forudses, at de væsentlige målsætninger i strategien for det andet udviklingstiår ikke vil blive opfyldt. Tværtimod må det frygtes, at u-landenes sociale og økonomiske problemer vil vokse sig større og større i de kommende år. Dertil kommer, at den økonomiske krise i det kapitalistiske system ikke alene har formindsket de vestlige landes evne og vilje til at bistå de fattige lande, men også på drastisk vis har ændret forholdet mellem de rige og de fattige lande og mellem de fattige lande indbyrdes.

En gruppe på 25-30 af de mest fattige u-lande sækker mere og mere bagud i forhold til de øvrige u-lande, og en række u-lande, hvor mekanisering af landbruget og industrialiseringen så småt var kommet i gang, er blevet hårdt ramt af de store prisstigninger på olie og kunstgødning, fødevarer og industrivarer. Kun de olieeksporterende u-lande synes i første omgang for alvor at have vundet ved denne udvikling, og de er da også i stor stil begyndt at yde bistand til andre u-lande.

På den anden side har netop de olieeksporterende u-landes succes med at tvinge oliepriserne i vejret betydet, at u-landene generelt set er blevet styrket i de mange internationale forhandlinger med de vestlige lande. U-landene står sammen i den såkaldte 77-landegruppe og optræder med en ny styrke, en ny selvbevidsthed og en vilje til i højere grad at stole på egne kræfter og til at mobilisere egne ressourcer i kampen for udviklingen.

Samtidig har forløbet af Indokinakrigene og den folkelige frihedskamp i Guinea-Bissau, Moçambique og Angola, der udløste kuppet i Portugal og skaffede kolonierne deres selvstændighed, været med til at understrege u-landenes voksende følelse af, at de er bedst tjent med at tage sagerne i deres egne hænder fremfor at stole på fremskridt gennem den form for politisk og økonomisk samarbejde med den vestlige verden, der prægede 1960'erne.